

Дзвоник

№ 207

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 17 рік видання, липень, 2024 рік

Dzvonuk (Clopotel)

№ 207, 2024 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * переклади румунських класиків
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Юлія ХАНДОЖИНСЬКА

ЇЖАЧОК

На долині, в тихім царстві,
Їжачок по господарству
Обійшов усі двори,
Чує – хтось біжить згори.

Ще раз двір оббігав весь,
Чує – спів лунає десь.
Десь це – де, не зрозуміло,
Тож узявся він за діло.

Увімкнув він ліхтарі,
Що в кульбаб на голові,
Капелюха взяв в дзвіночка,
Посох в дідуса-грибочка.

– Чую, чую, хтось десь є
Барабанить, воду ллє.
Тільки ще не розумію
І спіймать тебе не вмію.

– Не лякайся, любий друже, –
Обізвався дощ з калюжі. –
Я тут поряд пробігав
Ось й до тебе завітав.

– Ой, це ти диwak в картузі,
Ми з тобою давні друзі!
Рясно, живо поливай,
Буде гарний урожай!

Андрій МАЛИШКО

Дощ

Дощик, дощик голубий,
Колосків не оббий
Зливами-проливами,
Хмарами-огнивами,
Птицями-зірницями,
В небі блискавицями.
Ти спадай на межу,
Я тобі таке скажу:
– Понад ріки та ліси
Хмари-вдари понеси,
Крапельками росяними
Над ланами вівсяними,
Цебром, цебром, цебрицею
Над нашою пашницею.
Лийся тихо вдалині
На гречки та ячмені,
На гречки та ячмені, –
Буде весело мені.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

Дівчина

Бджілки злотисті
В квітах літають,
Роси перлисті
З трав опадають.

З золота зіткане сяєво ллється,
Ліс в нім купається, листя сміється.

В шатах зелених
Вийшла дівчина,
В косах студені
Роси-перлини.

З золота зіткане сяєво ллється,
Ліс в нім купається, листя сміється.

В квітах барвистих
Дівчина сяє,

В оченьках чистих
Сонечко грає.

З тих оченьток сяєво ллється...
Дівчина літом веселим зоветься...

Андрій М'ЯСТКІВСЬКИЙ

Хлипа липень

Хлипа липень.
– Чом ти плачеш?
– Облітає з липи цвіт...
На стежині онде, бачиш,
На траві біля воріт.

Я кажу:
– На те ж і літо,
Губить квіти сад і ліс,
Насінинки замість квітів
На гілках повиснуть скрізь.

Хлипа липень:
– Цвіт розсипав...
Так старався, так я дбав... –
Хлипа липень, хлипа липень –
Дощик хлюпає між трав.

Наталя КАРПЕНКО

Заплітає літо...

Заплітає літо квітам промінці,
Сонечко на носі, сонце на щоці.
Бавиться пелюстям вітер-садівник,
Чеше косенята, люляє квітник.

І мені, й комахці літо до смаку!
Є де погуляти бджілці і жуку,
Є чим ласувати... Літо – таки рай!
Виростають крила! Грай, цвіркуне, грай!

Наталка ЛОГВИН

Легенда про мальву

Цього року літо видалось напрочуд сонячним і спекотним. У небі не було жодної хмаринки. Дітвора, граючи у квача, галасувала, бігала по подвір'ю. Ніхто й не помітив, як вони зламали високу красиву квітку мальву.

– Ой! – злякалась Даринка. – Ох і перепадає нам від мами.

– Справді... – сказала Настя. – Мама їх дуже любить і плекас, щовечора поливає і щось до них шепоче.

– Дівчата, не бійтеся, – тихенько заспокоїв їх Сашко. – Ми зараз це стебло сховаємо й ніхто не помітить, що ми зламали квітку.

Та саме в цей момент на галявці вийшла Марина.

– А чого це ви принишкли, дітвора? Вже щось угнули? Ану признавайтесь, – посміхаючись, запитала вона.

– Мамо, а ти не будеш нас сварити? – дивлячись з-під лоба, запитала Настя.

– Та кажіть вже, що там у вас трапилось?

– Тітко Марино, ми ненароком зламали вашу улюблену квітку, – заступаючись за дівчат, винувато почав Сашко. – Але у вас же їх так багато: і рожеві, і жовті, і білі, – почав перераховувати хлопець, намагаючись зменшити розмір нанесеної шкоди.

– Так, їх у мене багато і вони дуже гарні. Проте до них треба ставитись шанобливо,

бо це оберіг нашої оселі. По всій Україні люди шанують і люблять мальви, адже вони особливі квіти.

– І що ж у них такого особливого? – не витримала і запитала Даринка.

– А ви сідайте ось тут у садочку, де я принесла для вас свіженьких пиріжків із маком і прохолодний узвар. Поки ви будете все смакувати, я розкажу вам легенду про мальву, яку повідав мені ще мій дідусь.

Давним-давно, коли татарська орда та турецькі завоювальники часто нападали на наші землі, горді й сильні козаки воювали з ними в безкрайніх степах. Вони не дозволяли їм досягнути до своїх рідних сіл та осель, які зазвичай ще тоді з усіх боків оточували високі гарні квіти. Для кожного козака у цих війнах оберегом була одна така засушена квітка, яка нагадувала їм про рідну землю, матір, сім'ю, родину. За переказами, ця квітка отримала свою назву в честь незвичної дівчини.

Кажуть, одного разу злі вороги знову напали на рідний край: грабували, забирали людей у полон та продавали їх у рабство. Козаки, серед яких був дуже сильний і відважний сотник Грицько Кандиба, від шаблі якого загинув не один загартований, відчайдушно оборонялись. Та сили були нерівні. Сміливий козак заги-

нув, а його дружину вороги забрали з собою. Залишилась сиротою його донька Мальва, яка під час бою змогла захватись. Люди в селі її прихистили і полюбили за добру вдачу та привітність. А ще дівчина змалечку зналася на усякому зіллі та вміла лікувати людей приготовленими з різних трав відварами. Цьому навчила її мати. А батько змалечку навчав її вояцькому ремеслу. Вона вправно володіла шаблею, сміло їздила верхи на коні, влучно стріляла з пістоля.

– Ох і молодець! Мені б так! – вигукнув захоплено Сашко.

– А що ж було далі? – з нетерпінням перебила Сашка Настя.

– А далі, – відповіла Марина, – відважна, красива і горда Мальва сама почала воювати з ворогами. Не один бусурман загинув від дівочої шаблі. Слава про неї покотилася по всьому рідному краю. Вороги боялися дівчини. Вони хотіли її піймати і взяти в полон, проте ніяк не могли це зробити. Тому пішли на хитрість.

– Ой, мені вже страшно... – Настя злякано заговтузилася на місці й відклала піріжок з узваром.

– От вже ці дівчиська-боягузки! Та ж дай-те дослухати! – не втримався Сашко, але теж відклав смаколики.

– Так от, – продовжила Марина після того, як обійняла старшу дівчинку. – Якось осіннього похмурого дня, коли йшли холодні дощі, а вітер зривав останнє листя з дерев, Мальва постукала у двері однієї хати. Дівчина не знала, що то була оселя хитрого, підступного, злого, продажного господаря Гедзя, який таємно, за п'ять корів винагороди, домовився з ворогами піймати її. Він, звичайно ж, запросив її до своєї хати. А сам тихенько вночі побіг до ворожого табору і повідомив, що Мальва у нього відпочиває. Вороги щодуху примчали на конях до оселі, оточили її, а з десятків вояків зайшли всередину, щоб

спіймати Мальву. Вона вправно вихопила свою шаблю і знищила усіх бусурманів, а разом з ними і зрадника Гедзя. А сама, щоб не потрапити до рук решти ворогів, які розлючено дерлися до хати, в одну мить перетворилася на безліч красивих рожевих квіток. Ніжні красуні-квіточки розсипались по подвір'ї, а навесні проросли високими різнокольоровими квітами, які в народі стали називати мальвами. Із тих часів люди висаджують на своєму подвір'ї стрункі та сильні, делікатні та невибагливі квіти мальви в шану про безстрашну і сміливу дівчину, яка любила свій рідний край і свій народ, боронила нашу Україну.

Зачаровані розповіддю Марини, діти залишилися тихенько сидіти на траві. Всі троє вже давно забули про смаколики та дивилися на рожеві мальви, які від вітру похитували своїми ніжними пелюстками просто над ними.

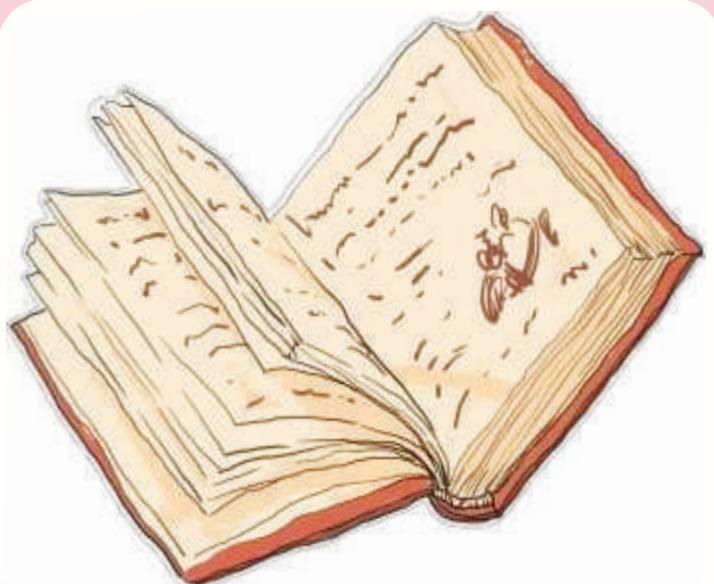

Христина КОСТЕНКО

Мудра книжка

Ніхто вже й не пам'ятав, як потрапила на бібліотечну полицю ця книжка. Із часом вона припала пилом і почувалася забутою навіки. Та ніколи не вважала себе самотньою, бо думки, якими була сповнена, спонукали її до роздумів. Книжка жила власним світом своїх героїв і добряче зналася на справжній дружбі та вірному коханні. На її поживклих, подекуди пошарпаних читачами сторінках хтось народжувався, щоб пізнавати життя. Хтось розлучався, щоб знову зустрітися, а хтось зневірявся і розчаровувався, щоб із часом щиро покохати.

Удень книжка стежила за метушнею людей, а вночі насолоджувалася тишею. То був час, коли нарешті, доста набалакавшись, зачинали журнали про моду.

– А ви чули, що кораловий колір нині вже не в тренді? – гомоніли вони голосно вдень.

– А ви бачили ту срібну сукню на обкладинці нового журналу? Вона неймовірна!

– А як вам мій новий парфум? Усі сторінки ними пройнялися!

– Овва! Який вишуканий аромат! – відповіли гуртом журнали.

Книжки з дитячими казками, солодко позіхаючи, припиняли розповідати одна одній цікаві історії та неймовірні пригоди. Удень же вони охоче кепкували над Шреком:

– Він зелений, наче жаба! І такий гладкий!

Щиро співчували Дюймовочці:

– Дуже вродлива, але така манюня!

Остерігалися Снігової Королеви:

– Цить! Тихо! Не варто згадувати її, бо прилетить і вкриє нас кригою!

І захоплювалися кмітливістю щуреняти Рататую:

– Молодець, малий! Вміє себе проявити!

Надвечір історичні книжки втомлювалися сперечатися про достовірність подій. І коли нарешті англійська, іспанська, німецька, польська і французька полиці переставали гомоніти незрозумілими книжчі мовами, то вона охоче згадувала минулі часи.

Ще зовсім новенькою, книжка мріяла потрапити до читача зі щирим серцем, бо знала, що після такої зустрічі зможе змиритися з плином часу. Адже те корисне і добре, що в ній є, знайшло би продовження в реальному житті. Дати життя авторським ідеям – то вона вважала за найкраще книжкове щастя.

Серед сторінок ще новенької книжки якось з'явилася стеблинка ромашки. Хтось наче зумисне зберіг її пелюстки. Певно, щоб стримати себе від ворожіння: кохас... не кохас...

(Продовження на 12 сторінці)

? Відгадай ?

Хтось на річкую Оріль
Із дощем розбив таріль.
Дощик вилився у річку,
По собі залишив стрічку.
Стрічка грає-виграє.
Хто вгадає, що то є?

(Веселка)

Рясно в липні зацвітає,
Дуже гарний запах має,
Цвітом від хвороб лікує,
Щедро медом нас частує.

(лип)

Щось холодне і сердите
Сіється, немов крізь сито,
На сади, луки й поля.
Стала мокрою земля.
Як, скажіть, ті сльози звуться,
Що з очей небесних ллються?

(туман)

Навесні я сіяла насіннячко,
Доглядало квіти тепле літечко.
Восени на святі любій мамі
Подарую я червоні...

(пелюстки)

Анна ОВЧАРУК,
10 років

Повелителі усього живого

Розділ 14

Повернення Завойовувича.

З-за каменя вилетіла Ланамі та ще з десяток драконів. Вони полетіли з випущеними кігтями просто на Срібліно. Наближалися вони дуже швидко, але Воїндобра встиг прошепотіти заклинання:

– Аісотураманарварвачіріакаврїанагія! – і перед ними з'явився щит.

Вороги з розмаху врзалися в нього і з'їхали на землю, вкриту камінням.

– Це нас не зупинить! Ми дістанемося до вас і знищимо! – викукували вони, вдаляючись об щит. Один із них спробував дихнути вогнем, але той зрекшетив.

– Нам треба вибиратися звідси! – сказав Воїндобра.

– Не хвилюйся! Я їх відволічу, – майже спокійно відповів Срібліно.

– Ти впевнений? – запитала Єлизавета.

– Звичайно! Воїнедобра, зніми щит, будь ласка, – попросив дракон.

– Аріроуніміа! – і захист зник.

Король битви стрімко полетів на одного з ворогів і швидко повалив його в лаву, а потім одним ударом кігтей поранив ще чо-

тирьох. Ланамі, побачивши це, почала дихати лавою, але для нашого дракона це не було проблемою. Він злетів і ще через мить був уже на спині королеви та рвав їй крила. Вона люто намагалася повернути свою голову так, щоби дихнути на Срібліно.

– Гей ви, дракони! Ану швидко сюди і знищьте цього поганця! – нарешті заволала підступна королева. Але ніхто до неї не полетів, бо її прибічники були в лаві – закам'янілі.

Срібліно зрозумів свою перевагу і переважив дракониху на спину, притиснувши її крила до каміння. У нього був вибір: покінчити з нею або взяти в полон і віддати Завойовувичу, який вирішить, що з нею робити.

«Якщо так подумати, то краще її зв'язати і привести до Завойовувича. Як не як він – король цього царства...»

– Я про неї подбаю, – почулося поряд.

Коли дракон обернувся, то побачив Воїнедобра, який щойно знайшов у своїй книзі якесь заклинання.

– Відійди. Алохурізамеріануарзаміній! – і дракониха завмерла. – Тепер віднесемо її до Завойовувича.

– Воїнедобра, я думав, що ти вже десь біля кордону! – висловив вголос свої думки король битви.

– Як бачиш – ні. Єлизавета полетіла до інших повідомити про те, що сталося. Думаєш, ми покинули б тебе, Королю битви? – запитав ластівка.

– Та ні... Я просто... – не договірив дракон.

– Досить розмов, пішли краще віднесемо цю дракониху до Завойовувича, – дружньо сказав Воїндобра.

Скориставшись ще одним закляттям, схожим на закляття левітації, він підняв передню частину завмерлої колишньої королеви на себе, а задню – перекинув Срібліно. Вони

Малюнок авторки

рухалися мовчки, тому буквально через хвилину були біля загону порятунку.

– Ми принесли Ланамі! Чесно кажучи, перемогти її було досить легко. Завойовувиче, королю десятого царства драконів, вирішуй, що з нею робити!

– Воїнедобра, Срібліно, Єлизавето й інші! Я вам дуже вдячний за те, що ви мене врятували! Що робити з Ланамі?.. Я розберуся з нею трішки пізніше. А зараз давайте полетимо до палацу. Я хочу висловити подяку всім вам за те, що ви зробили, в присутності підданих! – вигукнув ще вражений перебігом недавніх подій дракон.

– Я вам теж маю подякувати! Якби не ви... То мене вже, мабуть, на цьому світі і не було б... – погодився з таким наміром Срібліно.

Всі полетіли до палацу. По дорозі багато кого зустріли дракони і всі були дуже здивовані, бачачи Завойовувича, але ніхто не наважувався на хоч якийсь звук чи порух.

Через півгодини біля палацу

– Дракони п'ятого царства! Дякую вам за те, що ви прийшли! Наша королева Ланамі всім сказала, що Єлизавета вбила мене. Але, як бачите, це не так. Насправді ж одного разу, коли я вночі летів до палацу, на мене щось напало так блискавично швидко, що я не встиг зреагувати. Прокинувся я вже у в'язниці Жахомінії, яку, як ви знаєте, було збудовано за наказом Ланамі. Це вона мене туди закинула. Там зі мною трапилися різні не надто приємні речі. Я не маю бажання говорити про все це, але згадаю лише декілька моментів. Там, у Жахомінії, я побачив багато-пребагато страховиськ на стінах і мертвих драконів на підлозі. Звичайно, там були й живі наші браття, але зовсім мало. Я там пробув 5 днів. Ми, дракони, можемо обходитися без їжі більше ніж 2 місяці, але те, що там відбувалося, – це було щось неможливе... Отруйні запахи впивалися в луску, як зуби, голод був неймовірно дошкульним. Одного разу страховиська на стінах влашту-

вали за мною полювання... Вони пускали стріли з отрутою, а я ледь встигав увертатися. Пізніше прийшли дракони Ланамі і потягли мене в саму середину в'язниці, де жив велетенський вовк – Локі. Саме тоді, коли він збирався на мене напасти, прийшли вони: Єлизавета і зграйка драконів на чолі зі Сріблоним. Вони врятували мене. Потім з'явився ластівка на ім'я Воїнедобра, який знайшов вихід із тієї в'язниці. На нас ще два рази нападали: спершу просто якась дракониха, а потім зграя на чолі з Ланамі. Завдяки Срібліно ми спокійно відбилися і прилетіли сюди. Тож зустрічайте наших героїв! Завдяки їм я тут і зараз! – вигукнув Завойовувич і вся зграя драконів і пташок стала праворуч від розкішного трону дракона.

Як і в палаці Єлизавети, у тронному залі драконів було багато цікавих візерунків та прикрас. Вгорі на люстрі, яка запалювалася свічками, височіла статуя першого короля драконів зі срібла й золота. Але головним чином ця будівля відрізнялася від палацу Єлизавети численними лавовими озерцями та проходами. Завдяки ним у разі потреби було б досить легко тримати оборону в цьому приміщенні зі всіх сторін. Та в цілому в цьому палаці було набагато менше секретів, ніж у палаці Єлизавети.

– Чи не хотіли б ви щось сказати, мої рятівники? – звернувся король драконів до своїх нових друзів.

– Я скажу таке: сьогодні всі, хто були зі мною, побачили, наскільки жадлива Ланамі. Вона брехала вам, п'яте царство драконів, а ви їй вірили. Я думаю, що це буде уроком для всіх нас. Тепер ви не будете так легко довіряти всім. Потрібно краще оцінювати те, що вам говорять. Дякую за те, що ви мене послухали, – сказала Єлизавета першою.

– На мій погляд, Єлизавета цілком має рацію. Мене Ланамі закинула до темниці просто за те, що я не хотів бути її майбутнім воїном. Таке не повинно повторитися, – додав Срібліно суворо.

(Далі буде)

Всеволод НЕСТАЙКО

Пригоди Журавлика

(Продовження з попереднього числа)

А Чик Чирикчинський і журавлик лишилися на даху чекати вістей. Так було домовлено.

– Хороший ви народ – горобці, – сказав журавлик. – Дружний і справедливий. Після горобенції я ще більше вас заповажав. Молодці ви, горобці!

Кажучи це, журавлик походжав по дахові біля телевізійної антени, а Чик Чирикчинський сидів, як і під час горобенції, на антені.

– Пильнуй! – раптом тривожно цвірінкнув Чик Чирикчинський.

Журавлик обернувся і ледь устиг злетіти. Ще мить – і був би він у лапах кота Мордана, який вискочив із слухового вікна.

– Сідай сюди, на антену! Тут він не дістане! – гукнув Чик Чирикчинський.

Журавлик опустився на телевізійну антену поряд з горобцем.

– У-у! Каналія! – люто посварився на нього лапою Мордан. – Інструктор по підготовці. Ну, пожди! Я тебе підготую!..

– Іди-іди звідси, хуліган! Ніхто тебе не боїться, – спокійно сказав Чик Чирикчинський. – Зовсім скоро здурієш від тієї валер'янки. Розвалюха якась, а не кіт. Скоро тобі миші хвоста одгризуть. От побачиш!

– А... а... а... – аж заціпило котові. – А ви всі дурні ненормальні... Думаєте, я не чув вашої дурепської конференції-горобенції? Прекрасно чув. Чижика вони хочуть знайти! Пхе! Нічого ви не знайдете. А от я знаю, де він. Але не скажу. От!

– Не слухай його! Бреше він, – заспокоїв журавлика Чик Чирикчинський. – Бреше, щоб тільки дошкулити.

– Ха! Брешу? От побачите, як я брешу! Ви

ще мене попросите! Ви ще у мене в ногах наваляєтесь... От побачите. Привіт! – і, помахуючи хвостом, кіт Мордан повільно пішов на горище.

РОЗДІЛ VIII

Легенда про сірого месника. Чекання. «Отже, в Києві його нема». Плач Мордана. «Приходь до старого будиночка на задній двір!» Несподіванки.

Сидячи на телевізійній антені, журавлик і Чик Чирикчинський чекали вістей від делегатів горобенції. Потроху делегати почали прилітати. Але вісті поки що були невеселі. Чижика Ціві-Тівіка ніде виявити не вдалося.

Між іншим, горобці розказали, що по Києву вже ходить легенда про тасмничого сірого месника, який літає вночі по місту, випускає з кліток птахів і карає тих, хто погано ставиться до живої природи – боляче дзьобає їх у ніс і щипає за вухо.

Деякі люди вже самі випускають пташок, щоб уникнути неприємностей.

– От бачиш, що ти заварив! – з гордістю сказав Чик Чирикчинський журавлику. – Про тебе вже легенди ходять.

– А! – відмахнувся крилом журавлик. – Що легенди! Коли Ціві-Тівіка знайти не можуть.

– Почекай трохи, – заспокоював його Чик Чирикчинський. – Знайдуть твого чижика. Раз горобці взялися, вони жодної квартири в Києві не обминуть. Немає місця в Києві, де б ти не зустрів нашого брата – горобця. Не хвилюйся, все буде гаразд. Якщо тільки твій друг справді у Києві, його обов'язково знайдуть.

(Далі буде)

●●● Славетні українці ●●●

Петро Погребняк

З Ольгою Сенишин

Цього видатного українського вченого-лісівника та громадського діяча світового масштабу вважають талановитим педагогом та вихователем численної когорти молодих науковців. Класик лісівничої науки, вчений зі світовим ім'ям Петро Погребняк залишив глибокий слід у багатьох галузях науки про природу. Завдяки таланту та невтомній багаторічній праці він опублікував 6 монографій, 3 підручника та понад 150 наукових статей. Ця людина високих організаторських здібностей стала доктором географічних наук, професором Київського національного університету імені Т. Шевченка, професором кафедри лісівництва Української сільськогосподарської академії, академіком та віце-президентом Академії Наук УРСР.

Народився Погребняк Петро Степанович 10 липня 1900 року на Харківщині в родині фельдшера. Дитинство та юнацькі роки пройшли на Сумщині. Після закінчення Охтирської гімназії та лісотехнічних курсів хлопець поступає на лісове відділення Харківського інституту сільського господарства й лісівництва, яке закінчив у 1924 році. Наукова діяльність Петра Степановича розпочалася ще на студентській лаві, а за життя йому довелося попрацювати на кафедрах декількох інститутів та університетів України. Виняткова пам'ять і працездатність дозволили Петру Степановичу досягнути значних успіхів у своїх дослідженнях та ґрунтовно вивчити декілька іноземних мов, досягти результатів, які свідчать про вагомий внесок не тільки в українське, а й світове лісівництво.

Погребняк створив новий напрям лісівництва – порівняльну екологію рослин, яка широко застосовується в лісовому господарстві України та багатьох зарубіжних країн. Цей гуманіст заснував наукову школу в лісівництві – українська екологічна лісова типологічна школа. Створене цим патріотом України вчення про екологічну ординацію має велике значення в екологізації науки про навколишнє середовище. Його наукові дослідження в галузі лісівництва, лісового ґрунтознавства, екології рослин широко застосовувалася у лісовому

господарстві. Розробки багатьох прикладних проблем цього вченого-енциклопедиста були використані, до прикладу, при полезахисному і степовому лісонасадженні, зрошенні засушливих території дніпровськими водами, залісенні Олешківських пісків, захисту соснових лісів зеленої зони міста Києва від пошкоджень фабрично-заводськими газами та інше.

Свої теоретичні і методологічні розробки П. Погребняк підсумував і розвинув у монографії «Основи лісової типології», в якій узагальнено також ре-

зультати його досліджень лісів на широких географічних просторах (Крим, Північний Кавказ, Азербайджан, Грузія, Середнє Поволжя). Цю книгу перекладено на багато мов світу – болгарську, польську, англійську, китайську тощо. Цікавими є і його підручники, написані для вузів. У «Загальне лісівництво» та «Лісове ґрунтознавство», яке було видано також і англійською мовою в США (1968), викладено багато нових принципово важливих думок та зроблено глибокий аналіз фактичного матеріалу.

Професор Погребняк не стояв осторонь науково-організаційної та громадської діяльності. Він був одним із ініціаторів створення Українського товариства охорони природи, яке очолював протягом 12 років і яке налічувало біля мільйона членів на той час. Із 1956 року Погребняк був організатором та першим директором Інституту лісівництва. Там було виконано чимало актуальних теоретичних досліджень, таких як застосування добрив у лісах і на розсадниках, вивчення взаємин між деревними породами, а також мікробіологічне й тваринне населення лісових ґрунтів, кругообіг речовин у системі «ліс-ґрунт» тощо. За 10 років свого існування інститут випустив 7 томів праць. Чимало з них стали справжнім надбанням лісівничої науки.

Помер Петро Степанович Погребняк 25 липня 1976 року. Похований на Байковому кладовищі в Києві. За внески у лісівничу науку і практику, за актуальність наукового доробку його ім'я присвоєно Львівському лісотехнічному інституту в 1990 році.

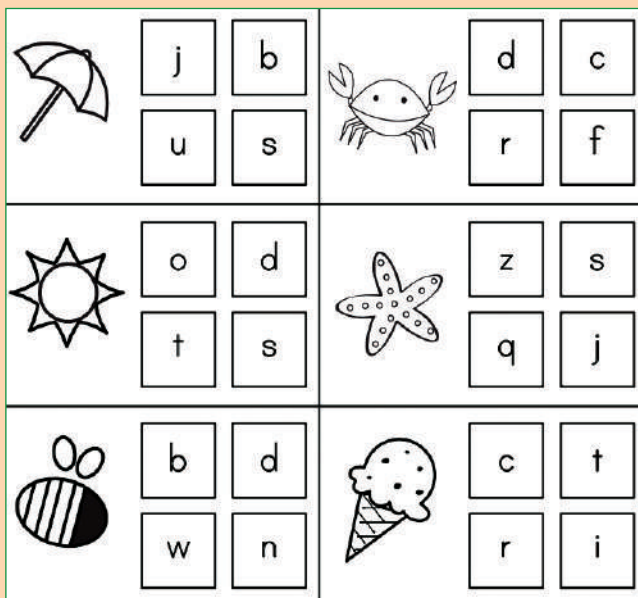
Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Розглянь малюнок та розкажи англійською, що на ньому зображено. Розмалуй.

2. Обведи першу літеру слова біля кожного малюнка.

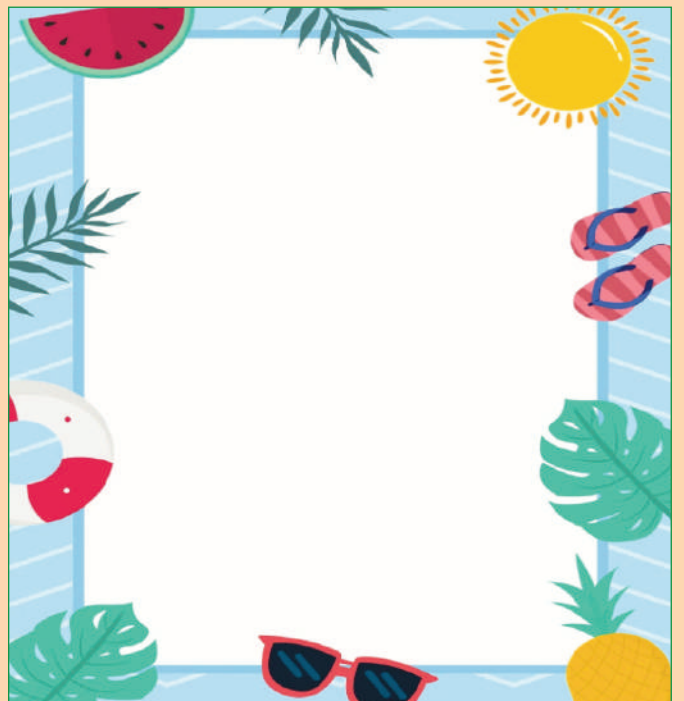

3. Уважно роздивися таблицю з прихованими словами та відшукай їх.

Z	N	K	B	B	S	W	D	L	F	S	U	N	E	Z
K	Q	D	D	O	H	L	E	M	O	N	A	D	E	W
S	J	L	W	A	E	R	U	P	N	X	T	Z	B	P
U	V	D	T	T	L	B	P	O	B	W	X	U	E	J
N	E	G	C	U	L	K	D	P	C	T	P	I	A	T
G	A	E	W	J	T	D	C	S	P	O	O	O	C	A
L	G	Z	Q	A	B	B	X	I	X	G	E	W	H	N
A	Y	F	M	D	T	Z	Q	C	B	W	D	N	E	P
S	U	Z	S	Y	H	E	R	L	J	R	M	W	L	L
S	G	N	K	S	X	V	R	E	I	J	M	W	L	Z
E	G	T	G	O	X	U	V	B	U	O	M	W	A	Z
S	I	C	E	C	R	E	A	M	W	Z	W	Y	Q	C
P	Q	M	R	H	B	D	T	I	Q	A	M	E	T	K
J	X	D	G	Q	I	L	B	U	T	R	S	V	L	K
C	O	Y	N	W	A	N	S	W	I	M	S	U	I	T

BEACH	SWIMSUIT	BOAT	SHELL
POPSICLE	LEMONADE	SUNGLASSES	ICE CREAM
SUN	TAN	TOWEL	WATER

4. Опиши літні канікули своєї мрії. Почни з коротких речень. По закінченню зроби невеличку ілюстрацію.

Тематична картка «День «Не наступіть на бджолу»

1. Уважно прочитайте загадку-вірш Катерини Перелісної.

*Хоч і не пташка,
Крилочка має,
Поміж квітками
В полі літає,
Збере пилок –
І шусь у дірку!*

*Збудує з того
Нову комірку.
Солодкі соки
Приносить з квітів,
А з того буде
Для вас мед, діти.*

Впишіть відгадку в кружечки:

Довідка: Б А Д К Ж Л І.

2. Випишіть з вірша тільки дієслова – слова, які вказують на дію чи стан предмета та відповідають на запитання: що робить?

М., Л., З., Ш., Зб., П., б... .

3. Щорічно 10 липня світ відзначає неофіційну, проте важливу екологічну подію – День «Не наступіть на бджолу». Це робиться для того, щоб привернути увагу людей до важливої ролі цих симпатичних комах у нашому житті, залучити якомога більшу кількість людей до боротьби за їхнє збереження та наголосити на серйозній проблемі вимирання бджіл.

Як ви думаєте, чому бджілки є такими важливими для людства? Прочитайте нижчеподані речення про значення бджілок та виберіть правильну форму дієслова.

а) відіграють/відіграла вирішальну роль у нашій екосистемі;

б) відіграють/відіграв вирішальну роль у запиленні близько 130 сільськогосподарських культур і рослин;

в) їх важка праця забезпечує/забезпечують виробництво меду.

4. Прочитайте речення з цікавою інформацією про бджіл. Поміркуйте і підкресліть правильне дієслово в кожному з них:

* Бджоли існують/сплять близько 30 мільйонів років – від часу, коли з'явилися квіткові рослини.

* Бджоли переносять/одягають пилок на задніх лапках у пилковому кошику або корбікулі.

* Середній вулик може вмістити/з'їсти близько 50 000 бджіл.

* Одна бджола може виробити/купити 6-8 г меду за все своє життя.

* Щоб зробити/намалювати 1 кг меду, бджоли повинні зібрати/привітати нектар із близько 4 мільйонів квіток.

* Бджоли потребують захисту/спокою людства, бо є вразливими та зазнають/очікують значного знищення через забруднення навколишнього середовища.

* Головною причиною катастрофічної смертності бджіл вважається/подобастся використання пестицидів та інсектицидів у сільському господарстві.

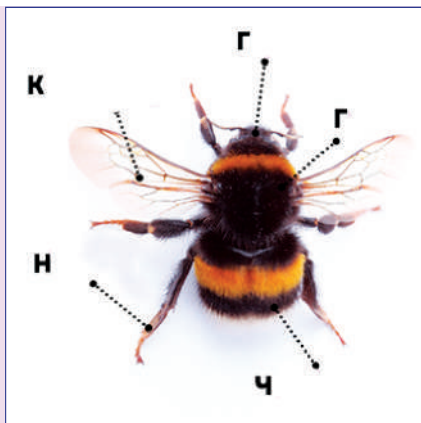
5. Про завзятих бджілок є безліч народних прислів'їв, приказок, прикмет. У них – українська народна мудрість багатьох поколінь про значення цих комах у житті людини.

Уважно прочитайте всі частини таких сталих висловів і поєднайте ті, що відповідають одна одній:

Люди раді літу,
Де багато квіток
Маленька бджілка,
На хорошу квітку і
Бджіл тримати
В кого бджоли,
Ще бджоли гудуть,
не в холодку лежати..
а бджола квіту.
бджола летить.
але й та трудівниця.
там і медок.
а ледарі з поля йдуть.
в того і мед.

Поясніть, як ви розумієте кожен із цих висловів.

Довідка: голова, крильця, груди, ніжки, черевце.

За цим посиланням можна дізнатися більше про будову цієї комахи та її життя:

<https://www.youtube.com/watch?v=kFZevOowd28>

6. Уважно роздивіться зображення бджілки. Виберіть та підкресліть правильні відповіді на нижчеподані запитання.

Якого кольору бджілка?

Коричнева з жовтенькими смугами/ Жовта з синіми смугами/ Чорна із червоними смугами.

Скільки у бджілки лапок? Які вони?
6 волохатих лапок/ 4 товстенькі лапки/ 2 прозорі лапки.

Що вона робить лапками?

Пилок збирає/ Танцює на квітах/ Бється з іншими бджілками.

Якою частиною тіла бджілки збирають нектар?

Хоботком / Жалом/ Крильцями.

Скільки очей у бджілки і де вони розміщені?

5 очей на голові/ 2 очей на спині/ 10 очей на ногах.

Скільки крил у бджоли і які вони?

4 прозорих крила/ 6 зелених крил/ 2 білих крила.

Як живуть бджілки?

Великими сім'ями у вуликах/ Окремо в землі/ Парами в дуплі.

7. Розгляньте малюнок, поміркуйте і допишіть частини тіла бджілки.

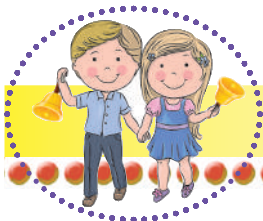
8. Розмалуйте зображення відповідними кольорами.

Складіть коротенький текст, який описує малюнок, та використайте цікаві факти, про які ви дізналися про бджіл.

Придумайте до тексту заголовок.

Рубрику підготувала Ольга Сенишин

Зроби своїми руками Морозиво з малини

Літо, спека... Як дорослі, так і діти хочуть охолодитися, поласувати чимось смачненьким. Сьогодні ми навчимо вас готувати власноруч корисний літній десерт у себе вдома. Для цього нам знадобиться зовсім небагато інгредієнтів, а результати будуть... смачнючими!

Для приготування морозива нам потрібні: малина - 1 склянка, йогурт грецький жирністю 10% - 200 мл, вершки жирністю 30% - 100 мл, мед - 2-3 ложки (за смаком).

1. У кого вдома є малина, візьміть посудину і зберіть її. Ваша бабуся або мама безперечно будуть дуже вам вдячні! А тепер відсіпте одну склянку малини і легенько промийте водою. У кого малина не росте вдома, придбайте в магазині чи на базарі необхідну кількість ягід.

2. Висипаємо помиту малину у чашу заглибного блендера. Додаємо дві-три столові ложки меду і перемішуємо у пюре.

3. Додаємо вершки і збиваємо ще декілька секунд. Перевіряємо, чи суміш достатньо солодка. Якщо потрібно, додайте ще трішки меду і перемішайте.

4. Додаємо в чашу грецький йогурт і знову все вимішуємо.

5. У чисті й сухі форми для морозива виливаємо малинову суміш. Устромяємо держак і ставимо форми в морозильне відділення холодильника на 3-4 години.

Порада: замість малини можна використати інші ягоди, наприклад: чорницю, полуницю, ожину та ін.

Ласуйте домашнім малиновим морозивом у спекотні літні дні разом із родиною чи друзями! Смачного!

Рубрику підготувала Людмила Дорош

Віночок

Слова: Володимир Верховень

Музика: Микола Ведмедеря

Не поспішаючи

Chorus:

Dm Gm A7 Dm

Кві - точ - ку до кві - точ - ки - я спле - ту ві - но - чок, і з то - бо - ю,

Gm C F D7 Gm C F A7

лі - теч - ко, я пі - ду в та - но - чок! Я пі - ду в та - но - чок!

Dm Gm A7 Dm

Я пі - ду в та - но - чок!

Квіточку до квіточки –
Я сплету віночок,
І з тобою, літечко,
Я піду в таночок! | (3)

У долині річечку
Стріну я привітну –
У віночок стрічечку
Попрошу блакитну! | (3)

І нахилить віточку
Зелен-клен до мене –
У віночок стрічечку
Попрошу зелену! | (3)

В полі вітер житечку
Вуса розкуйовдить –
У віночок стрічечку
Попрошу ще й жовту! | (3)

А у небі сонечко –
Золоте, безхмарне –
Скаже мені: – Донечко!
Ах, яка ти гарна!.. | (3)

День Гаврила Літнього

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

26 липня за церковним календарем віряни святкують Собор архангела Гавриїла – одного з найголовніших ангелів, якого кілька разів згадується в Біблії. У народі це свято відоме під назвами День Гаврила Літнього, Гаврилів день, Гаврило Літній і його вважали важливим. Вірили, що його потрібно зустріти у новому та чистому одязі, тоді до людини не «липнули» хвороби і нещастя. Важливо, щоб хоча б один елемент одягу був світлим, бо інакше всі домовленості, досягнуті 26 липня, будуть порушені.

Цей день розпочинався церковною службою з молитвами, покаанням та зверненням до ангельської охорони. Віряни в першу чергу висловлювали свою вдячність небесному захиснику людей та молилися про збереження добра й миру на землі. Традиційно люди просили про допомогу ангельських сил у вирішенні життєвих проблем: отримати хороший урожай, зцілити від різних тілесних і духовних недугів (страхів, депресії), надати сили духу в прийнятті непростого рішення, захистити від злих сил. Молоді жінки часто просили, щоб Бог послав дітей, а майбутні мами – щоб щасливо перебігла вагітність.

Люди вірили, що на Гаврила – середина літа, час збору врожаю. Тому велика кількість традицій та обрядів мають відношення до збору зернових, до хліба взагалі, а також пов'язані з цим достатком у господарстві. Відтак, із давніх-давен 26 липня селяни поспішали зранку в поле на збір пшениці та жита. За повір'ям, Архангел Гавриїл сходить на землю в образі золотого світла, обходить поля і оглядає, як наливається колосся. Тому колосся саме тоді стає золотим. У народі говорили: «Архангел Гавриїл на поле хлібне вступив, а жито достигло, до землі хилиться, зерно золотом відливає, а з небес добра сила злітає».

Найбільше в цей день побоювалися типових для кінця липня дощів із грозами, які можуть зіпсувати урожай, могли бути небезпечними для сухого сіна. Щоб не почався дощ, люди читали молитви і вдавалися до магічних обрядів. На такий випадок є приказка: «Не йди дощ там, де жнуть, а йди там, де

чекають». Іншим ритуалом для вдалого сінокосу було брати шмат хліба і класти за пазуху, поки не дійдуть до поля. На полі випічку клали в тому місці, де починали працювати, і тричі над нею хрестилися. Вважали, що після такого обряду зерно буде запашним і надовго збережеться. Після роботи хліб згодовували худобі.

За звичаєм, перший сніп жала старша жінка в родині. Цей сніп ще називали «іменинним». Його прикрашали стрічками і з піснями несли додому, щоб поставити на покуті під ікони. Вірили, що іменинний сніп володіє цілющою силою. Його не чіпали аж до Покрови Пресвятої Богородиці, і тільки тоді давали в їжу худобі. Солому з нього давали хворій худобі, а зерна вважалися хорошими ліками для людей і птахів.

Щоб сім'я жила в достатку і не пізнала злиднів, 26 липня не викидалися хлібні крихти. Слов'яни завжди ставилися до продуктів дуже шанобливо, тому навіть крихти зі столу віддавали «божим створінням»: їх додавали в їжу домашнім тваринам або пташкам. Крім того, жінки в цей день випікали спеціальний обрядовий хліб у вигляді колоска. Весь хлібець повинні були з'їсти тільки члени родини, з житла ні скибочки не віддавали. Народ вірив, що Архангел помітить таке шанобливе ставлення до хліба і неодмінно сім'ю нагородить – пошле багатий урожай та достаток в хату, а її мешканцям – здоров'я і щастя.

Також, за традицією незаміжні дівчата обов'язково плели косу – щоб їм трапився вірний чоловік. Поганою прикметою вважалося сваритися, лаятися і з'ясувати стосунки, а також сперечатися зі старшими і рідними. Говорили, що за це неприємності та невдачі можуть триматися людини протягом 4 місяців. Заборонено було сумувати – так можна відлякати вищі сили й залишитися без їхньої підтримки. Також 26 липня не можна скупитися, якщо близькі про щось просять. Категорично заборонено відмовляти нужденним у допомозі. Існували й інші прикмети та звичаї у цей день і всі вони були спрямовані, в першу чергу, на збереження добробуту в родині – необхідної умови для нормального розвитку людей.

Пишаємося нашими дітьми!

Художній ансамбль «Молода Надія» (Луґож, Тіміський повіт)
на XXIII Фестивалі етносів

Художній ансамбль «Червона калина» (Негостина, Сучавський повіт)
на XXII фестивалі «Свято Дельти»